

سؤالات امتحان نهایی فلسفه پایه دوازدهم با پاسخنامه به تفکیک دروس بر اساس چاپ جدید سال ۱۳۹۸ تا دیماه ۱۴۰۰

تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی

بارم	سؤالات امتحان نهایی درس اول (پیرامون واقعیت و هستی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵	<p>الف</p> <p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>۱. حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد. (دیماه ۹۸)</p> <p>۲. وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آن ها می باشد. (خردادماه ۹۹ - شهریورماه ۹۹)</p> <p>۳. میان انسان به عنوان یک «ماهیت» و «وجود» رابطه ذاتی برقرار است. (دیماه ۹۹)</p> <p>۴. حمل «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. (خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>۵. در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام «وجود» و «آب» نداریم و آنها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند. (شهریور ۱۴۰۰)</p> <p>۶. حمل حیوان ناطق بر انسان، به دلیل نیاز دارد. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	
۱۵ ۱۵ ۱۵ ۱۲۵	<p>ب</p> <p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>۷. همه موجودات از نظر «وجود» با هم اشتراک دارند و اختلاف آن ها از جهت می باشد. (دیماه ۹۸)</p> <p>۸. حالت یک معلول را که ذاتاً است می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۹. نام یکی از فلاسفه بزرگ اروپا که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، و نظریه «فرق وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داد بوده است. (شهریورماه ۹۹)</p> <p>۱۰. کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می دهد که از اشیاء آگاه است. (شهریورماه ۱۴۰۰)</p>	
۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵	<p>پ</p> <p>گزینه درست را انتخاب نمایید:</p> <p>۱۱. کدام اصل پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ (خردادماه ۹۹)</p> <p>(۱) مغایرت وجود و ماهیت (۲) تقدم علت بر معلول</p> <p>۱۲. فیلسوفان غربی از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱) افلاطون (۲) ارسطو آشنا شدند. (دیماه ۹۹ و خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>۱۳. کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می دهد که به: (۱) وجود (۲) ماهیت اشیاء پی برده است. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	

<p>۱۵ ۱۵ ۱۵</p>	<p>ت به سوالات زیر، جواب کوتاه بدهید:</p> <p>۱۴. دو فیلسوفی که در اروپا در بین قرن های ۱۵ تا ۱۳ میلادی ، دیدگاه های ابن سینا را ترویج کردند ، نام ببرید. (دیماه ۹۸)</p> <p>۱۵. به ترتیب، وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات چیست؟ (دیماه ۹۹)</p> <p>۱۶. یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف اروپایی را که «نظریه مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داده اند، نام ببرید. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	
<p>۱ ۱</p>	<p>ج به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:</p> <p>۱۷. تفاوت حمل « حیوان ناطق » بر انسان با حمل « وجود » بر انسان چیست ؟ توضیح دهید. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۱۸. تفاوت حمل « شکل سه ضلعی » بر « مثلث » با حمل « موجود » بر « مثلث » چیست ؟ توضیح دهید. (شهریورماه ۹۹)</p>	
<p>پاسخ نامه سؤالات نهائی درس ۱ (پیرامون واقعیت و هستی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی</p>		
<p>۱/۵</p>	<p>الف ۱. غ ۲. غ ۳. غ ۴. غ ۵. ص ۶. غ</p>	
<p>۲</p>	<p>ب ۷. ماهیت ۸. ممکن الوجود ۹. توماس آکوئیناس ۱۰. وجود</p>	
<p>۱/۷۵</p>	<p>پ ۱۱. مغایرت وجود و ماهیت ۱۲. ارسطو ۱۳. وجود</p>	
<p>۱</p>	<p>ت ۱۴. آلبرت کبیر - راجر بیکن ۱۵. وجه مشترک وجود و وجه اختصاصی ماهیت است ۱۶. ابن سینا - توماس آکوئیناس (هر سؤال ۵/ نمره)</p>	
<p>۱ ۱</p>	<p>ج ۱۷. در عبارت انسان حیوان ناطق است حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۵/۰ اما حمل وجود بر انسان در عبارت انسان موجود است رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۵/۰</p> <p>۱۸. در عبارت « مثلث شکل سه ضلعی است » حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۵/۰ اما حمل وجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۵/۰</p>	

بارم	سؤالات امتحان نهایی درس دوم (جهان ممکنات) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	دیف						
۲۵ ۲۵	<p>الف تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>۱. از نظر ابن سینا بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب الوجود بالذات برطرف نمی سازد. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۲. برگه امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر» است. (خردادماه ۱۴۰۰)</p>	الف						
۲۵ ۲۵ ۲۵ ۲۵	<p>ب جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>۳. در قضیه «عددپنج فرد است» رابطهٔ محمول با موضوع رابطه ای می باشد. (شهریورماه ۹۹)</p> <p>۴. در قضیهٔ «مثلث دارای چهار ضلع است» رابطهٔ محمول با موضوع می باشد. (دیماه ۹۹)</p> <p>۵. در قضیه «دیوار خانهٔ ما سفید است» رابطهٔ محمول با موضوع خود، رابطهٔ است. (شهریورماه ۱۴۰۰)</p> <p>۶. همهٔ اشیائی که موجودند، واجب الوجود هستند. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	ب						
۲۵	<p>پ گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید:</p> <p>۷. رابطهٔ محمول با موضوع خود، در قضیهٔ «زمین کروی است رابطهٔ (امکانی ○ و جویی ○) است. (دیماه ۹۹)</p>	پ						
۱	<p>ت ۸. رابطهٔ هر یک از مفاهیم زیر را با محمول وجود تعیین نمایید: (واجب، ممکن، ممتنع) (دیماه ۹۸)</p> <p>الف: شریک خدا ب: کوه الماس ج: انسان د: خداوند متعال</p>	ت						
۱۵ ۱۵ ۱۷۵	<p>ج به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:</p> <p>۹. تعیین کنید که رابطهٔ وجود با هر یک از موارد زیر «وجوبی است یا امکانی یا امتناعی»؟ (شهریورماه ۹۹)</p> <p>الف: دیو ب: شریک خدا</p> <p>۱۰. تعیین کنید که رابطهٔ وجود با هر یک از موارد زیر «وجوبی است یا امکانی یا امتناعی»؟ (دیماه ۹۹)</p> <p>الف: روح ب: شریک خدا</p> <p>۱۱. تعیین کنید که رابطهٔ وجود با هر یک از موارد زیر «وجوبی است یا امکانی یا امتناعی»؟ (دیماه ۹۹)</p> <p>الف: مایع جامد ب: خداوند ج: روح</p>	ج						
۱۷۵	<p>د ۱۲. بر اساس نسبت های سه گانه در قضایا، جدول را کامل کنید. (خردادماه ۱۴۰۰)</p> <table border="1" data-bbox="386 1745 1398 1894"> <tr> <td>الف:</td> <td>مثال برای رابطه امکانی</td> <td>ج:</td> </tr> <tr> <td>عدد ۲۵ فرد است</td> <td>ب:</td> <td>مربع، سه ضلعی است.</td> </tr> </table>	الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:	عدد ۲۵ فرد است	ب:	مربع، سه ضلعی است.	د
الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:						
عدد ۲۵ فرد است	ب:	مربع، سه ضلعی است.						

۱۷۵	<p>۱۳. رابطه هر یک از موضوعات زیر از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)</p> <table border="1" data-bbox="280 247 1446 422"> <tr> <td>سیاه سفید</td> <td>دریای جیوه</td> <td>پرنده</td> </tr> <tr> <td>الف:</td> <td>ب:</td> <td>ج:</td> </tr> </table>	سیاه سفید	دریای جیوه	پرنده	الف:	ب:	ج:	ذ
سیاه سفید	دریای جیوه	پرنده						
الف:	ب:	ج:						
۱۷۵	<p>۱۴. رابطه وجود با هر یک از مفاهیم ذکر شده در جدول، از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟ (دیماه ۱۴۰۰)</p> <table border="1" data-bbox="280 506 1446 684"> <tr> <td>دیو</td> <td>مثلث چهارضلعی</td> <td>خدا</td> </tr> <tr> <td>الف: ؟</td> <td>ب: ؟</td> <td>ج: ؟</td> </tr> </table>	دیو	مثلث چهارضلعی	خدا	الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟	ر
دیو	مثلث چهارضلعی	خدا						
الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟						
۱۷۵ ۱۷۵ ۱۷۵	<p>جواب کامل دهید:</p> <p>۱۵. رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۱۶. «واجب الوجود بالذات» را تعریف کنید. (شهریورماه ۹۹)</p> <p>۱۷. «واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید. (دیماه ۹۹)</p>	ر						
بارم	پاسخنامه سؤالات نهائی درس ۲ (جهان ممکنات) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف						
۱/۷۵	۱. ص ۲ ص ۳ وجوبی ۴. امتناعی ۵. امکانی ۶. بالغیر ۷. امکانی نمره هر کدام ۲۵							
۱	۸. الف) ممتنع ب) ممکن ج) ممکن د) واجب	ت						
۱/۷۵	۹. الف) امکانی ب) امتناعی ۱۰. الف) امکانی ب) امتناعی ۱۱. الف) امتناعی ب) وجوبی ج) امکانی	ج						
۱/۷۵	۱۲. رابطه وجوبی ب) انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر) ج) رابطه امتناعی	د						
۱/۷۵	۱۳. الف: امتناع ب: امکان ج: امکان	ز						
۱/۷۵	۱۴. الف: امکان ب: امتناع ج: وجوبی (ضروری)							
۱۷۵ ۱۷۵ ۱۷۵	<p>۱۵. اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۵/۰ مثلاً «عدد هشت فرد است» ۵/۰ (یا هر مثال درست دیگر)</p> <p>۱۶. واجب الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد ۲۵/۰ و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است، ۲۵/۰ نه از ناحیه یک امر بیرونی. ۲۵/۰</p> <p>۱۷. واجب الوجود بالغیر: همان ممکن الوجود است که بالذات وجود برایش ضرورت ندارد ۲۵/۰ اما بعد از وجود، ضرورتش از ناحیه واجب الوجود بالذات نشئت گرفته است، ۲۵/۰ که آن را بوجود آورده است. ۲۵/۰</p>	ر						

ردیف	سؤالات امتحان نهایی درس سوم (جهان علی و معلولی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:	
۱۲۵	۱. دیوید هیوم اصل علیت را یک اصل تجربی می داند. (دیماه ۹۹)	
۱۲۵	۲. رابطه علیت، رابطه ای وجودی است، مانند رابطه ای که میان دو دوست وجود دارد. (خردادماه ۱۴۰۰)	
۱۲۵	۳. از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان به طور مادرزادی با اصل علیت آشنا است. (شهریورماه ۱۴۰۰)	
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	
۱۲۵	۴. دیوید هیوم که اساسا تجربه گرا است، امکان معرفت از طریق و بدون را رد می کند. (دیماه ۹۸)	
۱۲۵	۵. حالت یک معلول را که ذاتا است، می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. (خردادماه ۹۹)	
۱۲۵	۶. رابطه علیت مانند رابطه دوستی نیست، بلکه رابطه ای است. (دیماه ۹۹)	
پ	گزینه درست را انتخاب کنید.	
۱۲۵	۷. از نظر فلاسفه مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ○ ۲: عقل ○ صورت می گیرد. (خردادماه ۱۴۰۰)	
۱۲۵	۸. از طریق اصل (۱: سنخیت ○ ۲: ضرورت ○) علت و معلول است که می توان برای نظم دقیق جهان، پشتوانه عقلی قائل شد. (شهریورماه ۱۴۰۰)	
۱۲۵	۹. از نظر دکارت، درک رابطه علیت توسط انسان به صورت (۱: حسی و تجربی ۲: فطری) است. (دیماه ۱۴۰۰)	
ت	جواب کامل دهید:	
۱۷۵	۱۰. به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟ (خردادماه ۹۹)	
۱۱۵	۱۱. نظریه دیوید هیوم را درباره «علیت» با ذکر مثال شرح دهید. (خردادماه ۹۹)	
۱	۱۲. سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید. (خردادماه ۹۹ - شهریورماه ۹۹)	
۱	۱۳. رابطه علیت را تعریف کنید و تفاوت آن را با سایر روابط بنویسید. (شهریورماه ۹۹ و شهریورماه ۱۴۰۰)	
۱	۱۴. نتیجه هر کدام از «اصل وجوب بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» را به ترتیب بنویسید. (شهریورماه ۹۹)	
۱۱۵	۱۵. نظر فلاسفه مسلمان را در مورد نحوه درک «اصل علیت» بنویسید. (شهریورماه ۹۹)	
۱	۱۶. چگونگی درک رابطه علیت را از نظر دیوید هیوم، به اختصار بنویسید. (دیماه ۹۹)	
۱	۱۷. از نظر فیلسوفان مسلمان، چرا پدیده ها نمی توانند خود به خود به وجود آیند؟ (دیماه ۹۹)	

۱/۵	۱۸. نظر دیوید هیوم را درباره «منشأ اعتقاد به علیت در نزد انسان» توضیح دهید. (خردادماه ۱۴۰۰)	
۱/۷۵	۱۹. تفاوت رابطه علیت با سایر روابط را با ذکر یک مثال توضیح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)	
۱	۲۰. از نظر فلاسفه مسلمان منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)	
بارم	(پاسخنامه سؤالات نهائی درس ۳ جهان علی و معلولی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱/۷۵	۱. غ ۲. غ ۳. غ	الف
۱/۷۵	۴. استدلال عقلی - تجربه ۵. ممکن الوجود ۶. وجودی	ب
۱/۷۵	۷. حس و تجربه ۸. سنخیت ۹. ۲: فطری	پ
۱/۷۵	۱۰. زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵	ت
۱/۵	۱۱. دیوید هیوم می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خورشید و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خورشید علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵	
۱	۱۲. انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر)	
۱	۱۳. رابطه ای وجودی است، یعنی یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است. ۰/۵ مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس رابطه دوستی برقرار می گردد. ۰/۵	
۱	۱۴. تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی ۰/۵ - نظم و قانونمندی میان پدیده ها ۰/۵	
۱/۵	۱۵. به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می گویند همین که ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می یابد که پدیده ها خود بخود بوجود نمی آیند ۰/۵. این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵	
۱	۱۶. او تجربه گرا است و درک علیت را از طریق تجربه رد کرده است ۰/۲۵ او می گوید که علیت مفهومی فراتر از حس است ۰/۲۵ بر اثر تکرار پدیده ها در ذهن ما یک تداعی بوجود می آید که چیزی جز یک امر روانی نیست ۰/۲۵ و ما عادت کرده ایم چیزی را علت چیزی دیگر بنامیم. ۰/۲۵	
۱	۱۷. زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است.	

۱۸. به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیت و رابطه ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیت در نزد انسان، ناشی از عادت دهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵

۱۹. علیت رابطه ای وجودی است، یعنی وجود یکی، ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد.

۲۰. آنان می گویند همین که ذهن انسان شکل گرفت و متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد (متوجه می شود که وجود یک چیز با عدم آن جمع نمی شود)، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؛ زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً هست باشد و این همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است.

ردیف	سؤالات نهائی درس چهارم (کدام تصویر از جهان) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	
۱/۲۵	۱. به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علتگویند. (خردادماه ۹۹)	
۱/۲۵	۲. قبول غایتمندی در جهان، فقط با قبول علت نخستین و امکان پذیر است. (دیماه ۹۹)	
ب	گزینه درست را انتخاب نمایید:	
۱/۲۵	۳. اگر کسی بگوید در برخی موارد، درعین وجود علت تامه، معلول بوجود نمی آید، این فرد، «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته است؟ الف: نفی علیت ب: نفی ضرورت (خردادماه ۹۹)	
۱/۲۵	۴. به هریک از عوامل پدید آورنده یک معلول (الف: علت تامه ب: علت ناقصه) می گویند. (دیماه ۹۹)	
پ	پاسخ کوتاه دهید:	
۱	۵. هریک از اصول زیر چه نتیجه ای دارد؟ الف: اصل علیت ب: اصل سنخیت (دیماه ۹۸)	
۱/۵	۶. نتیجه و لازمه اصل «سنخیت میان علت و معلول» چیست؟ (دیماه ۹۹)	
ت	جواب کامل دهید:	
۱	۷. کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایتمندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید. (خردادماه ۹۹)	
۱	۸. نظردموکریتوس درباره ماده اولیه تشکیل دهنده جهان و نحوه پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید. (خردادماه ۹۹)	
۱/۵	۹. در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید. (شهریورماه ۹۹- دیماه ۹۹)	
۱	۱۰. نتیجه هر کدام «اصل وجوب بخشی علت و معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» را به ترتیب بنویسید. (شهریورماه ۹۹)	

ردیف	پاسخنامه سؤالات نهائی درس چهارم (کدام تصویر از جهان) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	۱. علت ناقصه ۲. علت العلل	۱۵
ب	۳. ب) نفی ضرورت) ۴. ب) (علت ناقصه)	۱۵
پ	۵. الف: ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ب: نظام معین در جهان	۱
	۶. نظم و قانونمندی معین میان دسته های مختلف پدیده ها	۱۵
ت	۷. آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵	۱
	۸. او معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر متناهی پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵	۱
	۹. یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل العلل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵	۱/۵
	۱۰. تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی ۰/۵ - نظم و قانونمندی میان پدیده ها ۰/۵	۱

ردیف	سؤالات نهائی درس پنجم (خدا در فلسفه قسمت اول) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین نمایید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد ؟	
۱۲۵	۱. ارسطو معتقد بود که بدون موجود جاودان و برتر از ماده وجود نظم و انتظام در جهان محال است. (دیماه ۹۸)	
۱۲۵	۲. به نظر «تیلور» افلاطون ابداع کننده خداشناسی فلسفی است. (خردادماه ۹۹)	
۱۲۵	۳. دکارت می گوید تصور من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر نمی تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی هستم . (شهریورماه ۹۹)	
۱۲۵	۴. ارسطو گفته است که نمی شود یک نظم بر جهان حاکم باشد، بدون این که موجودی برتر از ماده در کار باشد. (دیماه ۹۹)	
۱۲۵	۵. ویلیام جیمز معتقد است که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی نهفته است. (دیماه ۹۹)	
۱۲۵	۶. افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می کند.. (دیماه ۱۴۰۰)	
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	۱۲۵
	۷. کانت ضرورت وجود خدا را از طریق اثبات کرده است. (دیماه ۹۸)	
پ	گزینه درست را انتخاب نمایید:	
۱۲۵	۸. استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است ؟ (خردادماه ۹۹)	۸
۱۲۵	الف: داشتن تصورات خالقی نامتناهی ب: داشتن وجدان اخلاقی	
۱۲۵	۹. حکمای ایران باستان ، نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده اند؟ (شهریورماه ۹۹)	
۱۲۵	الف: مزدا ب: بهمن	
۱۲۵	۱۰. به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند مردود هستند؟ (شهریورماه ۹۹)	
۱۲۵	الف: دکارت ب: هیوم	
۱۲۵	۱۱. کدام یک از خدایان یونان باستان نبود؟ (دیماه ۹۹) الف: مزدا ب: زئوس	
۱۲۵	۱۲. به نظر کدام فیلسوف اروپایی ، برهان نظم برای اثبات خالق نامتناهی کافی نیست؟ (دیماه ۹۹)	
۱۵	الف: هیوم ب: دکارت	
۱۲۵	۱۳. دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های درونی و عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا استفاده کرده اند، نام ببرید. (شهریورماه ۹۹)	
	۱۴. از نظر کانت، اختیار و اراده ویژگی (۱: نفس ۲: بدن) است. خردادماه ۱۴۰۰	
ت	۱۵. هر یک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ (خردادماه ۹۹)	۱۵
	الف: در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.	
	ب: ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.	
ج	۱۶. هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره خدا است؟ (دیماه ۹۹)	۱۵
	الف: دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.	
	ب: ضرورت وجود خداوند از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی امکان پذیر است.	
	۱- کانت	
	۲- هیوم	
	۳- ویلیام جیمز	

۱	۲۵. افلاطون خداوند را چگونه توصیف نموده است؟ (دیماه ۹۹)	
۱	۲۶. استدلال دکارت بر اثبات وجود خداوند را، توضیح دهید. (شهریورماه ۱۴۰۰)	
۱	۲۷. انتقاد هیوم بر «برهان نظم» را توضیح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)	
بارم	پاسخنامه سؤالات نهائی درس پنجم (خدا در فلسفه قسمت اول) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱/۵	۱. درست ۲. درست ۳. درست ۴. درست ۵. درست ۶. درست	الف
۱/۲۵	۷. اخلاق	ب
هر مورد ۱/۲۵	۸. (الف: داشتن تصورات خالق نامتناهی) ۹. (ب: بهمن) ۱۰. هیوم ۱۱. (الف: مزدا) ۱۲. (الف: هیوم) ۱۳. (ویلیام جیمز - برگسون) یا فیلسوفان دیگری که در کتاب نام برده شده اند)). ۱۴. (۱: نفس)	پ
۱/۵	۱۵. الف: افلاطون ب: کرکگور	ت
۱/۵	۱۶. الف: ویلیام جیمز ب: کانت	ج
۱/۲۵	۱۷. الف: افلاطون ب: دکارت ج: کرکگور	ح
۱/۵	۱۸. الف) ارسطو (ب) کانت	خ
۱/۲۵	۱۹. الف) ۱: ارسطو (ب) ۴: کاتینگهام (ج) ۳: کانت	
۱/۵	۲۰. الف) هیوم - آگوست کنت (ب) ویلیام جیمز (برگسون هم درست است) (ج) کرکگور ۲۱. وظایف اخلاقی یا اخلاق	ر
۱	۲۲. برهان نظم. زیرا براساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدبر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. ۰/۵	ز
۱	۲۳. نمی شود که یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد. (یا برهان دیگر ارسطو)	
۱	۲۴. ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرک است که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسله محرک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵	
۱	۲۵. در سویی دیگر نوعی از هستی وجود دارد که همیشه ثابت است. / نه می زاید و نه از میان می رود. / نه چیز دیگری را به خود راه می دهد/ و نه خود در چیز دیگری فرو می شود. و یا هر یک از توصیفات دیگر افلاطون در مورد خدا / هر مورد ۰/۲۵	
۱	۲۶. من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر که خود من و هر چیز دیگر به وسیله او خلق شده ایم تصویری دارم. ۰/۲۵ این تصور نمی تواند از خودم باشد؛ ۰/۲۵ زیرا من موجودی متناهی هستم. ۰/۲۵ پس این تصور از وجودی نامتناهی است. ۰/۲۵	
۱	۲۷. این برهان توانائی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد؛ این برهان فقط می تواند وجود یک ناظم و خالق را اثبات کند(که این جهان را اداره می کند)، اما این برهان نمی تواند اثبات کند که این ناظم (و خالق) همان خداوندی است که نیاز به علت ندارد و واجب الوجود بالذات است. (و وجودی ازلی و ابدی دارد.)	

ردیف	سوالات نهائی درس ششم (خدا در فلسفه قسمت دوم) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (نمره هر کدام ۲۵/) ۱. به عقیده فیلسوفان مسلمان ، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است. (خردادماه ۹۹) ۲. وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد. (خردادماه ۹۹) ۳. فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد است که « هر معلولی باید علتی داشته باشد ». (خردادماه ۱۴۰۰) ۴. فیلسوف کسی است که هیچ عقیده ای درباره وجود خداوند نداشته باشد. (شهریورماه ۱۴۰۰)	۲۵ ۲۵ ۲۵ ۲۵
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: ۵. اعتقا به خدایی می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط با او زندگی کنیم. (دیماه ۹۸) ۶. از نظر فارابی، در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش و موجودات دیگر است. (خردادماه ۹۹) ۷. بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه، « » معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است. (خردادماه ۱۴۰۰)	۱۵ ۱۵ ۲۵
	گزینه مناسب را انتخاب کنید:	
	۸. ملاصدرا، نظریه خود را که در مقابل نظر ابن سینا بود (۱: امکان ذاتی ۲: امکان فقری) نامید. (دیماه ۱۴۰۰)	۲۵
پ	به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید: ۹. از میان معیارهای یک زندگی معنادار که بعد از پذیرش وجود خداوند مطرح می شوند؛ یک مورد را بنویسید. (دیماه ۹۸) ۱۰. دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفه مسلمان را بنویسید. (خردادماه ۹۹ - دیماه ۱۴۰۰) ۱۱. دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را بنویسید. (شهریورماه ۹۹)	۱۵ ۱۵ ۱
ت	جواب کامل دهید: ۱۲. برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید. (شهریورماه ۹۹) ۱۳. نظریه « امکان فقری » یا « فقر وجودی » را تعریف کنید. (شهریورماه ۹۹ - دیماه ۹۹) ۱۴. نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید. (خردادماه ۹۹) ۱۵. تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید. (خردادماه ۹۹) ۱۶. استدلال فارابی برای اثبات وجود خدا را شرح دهید. (دیماه ۹۹ نمره ۱/۵ - دیماه ۱۴۰۰ نمره ۱/۲۵) ۱۷. برهان « وجوب و امکان » ابن سینا را شرح دهید. (خردادماه ۱۴۰۰) ۱۸. صدر المتألهین بر اساس نظریه « امکان فقری » چه استدلالی ارائه کرده؟ آن را شرح دهید. (شهریورماه ۱۴۰۰)	۱/۵ ۱ ۱/۲۵ ۱ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵

ردیف	پاسخنامه سؤالات نهائی درس ششم (خدا در فلسفه قسمت دوم) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	۱. درست ۲. غلط ۳. درست ۴. غلط (نمره هر کدام ۲۵/)	۱
ب	۵. عقل - روحی یا معنوی ۶. واجب الوجود و علت العلل ۷. «امکان فقری» (نمره هر کدام ۲۵/)	۱۷۵
	۸. ۲: امکان فقری	۱۲۵
پ	۹ و ۱۰ و ۱۱ - جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۰/۵ - انسان را موجودی هدفمند بشناسد و آن هدف را مشخص کند. ۰/۵ (یا هر یک از موارد دیگر) (هر مورد ۵/نمره)	۲
ت	۱۲. وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ذاتا ممکن الوجود می باشند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را پدید آورده است. ۵/	۱/۵
	۱۳. هر موجودی، وجودش عین وابستگی و نیاز است؛ موجود وابسته و نیازمند باید به وجودی که در ذات خود بی نیاز است، متصل باشد. پس؛ موجودات این جهان به وجودی بی نیاز وابسته هستند.	۱
	۱۴. ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵	۱/۲۵
	۱۵. هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدیها گریزان است. ۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵	۱
	۱۶. در جهان اطراف ما موجودات تماماً معلول هستند یعنی وجودشان وابسته به علت است. ۰/۵ وجود علت مقدم بر معلول است یعنی معلول مشروط به علت است. ۰/۵ اگر در میان تمام موجودات جهان، علت غیر مشروطی نباشد، تسلسل بینهایت خواهد بود که محال است. ۰/۵	۱/۵
	۱۷. ابن سینا می گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵	۱/۵
	۱۸. به هر موجودی نگاه می کنیم، وجودش عین وابستگی و نیاز است. ۰/۵ موجودات وابسته باید به وجودی متصل باشند که در ذات خود، غیرنیازمند و برخوردار باشد. ۰/۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیروابسته هستند. ۰/۵	۱/۵

بارم	سؤالات نهائی درس هفتم (عقل در فلسفه قسمت اول) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱/۲۵	<p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (نمره هر کدام ۲/۵)</p> <p>۱. فلاسفه الهی توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را پرتوی از عقل مجرد می دانند. (دیماه ۹۸)</p> <p>۲. هراکلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و نطق می باشد. (دیماه ۹۸)</p> <p>۳. در اندیشه حکمای ایران قدیم، مزدا همان خداوند است. (دیماه ۹۹)</p> <p>۴. از نظر هراکلیتوس، اشیای عالم همان کلمات عقل هستند که حقیقت برتر است. (دیماه ۹۹)</p> <p>۵. یکی از کاربردهای عقل در فلسفه، همان توانمندی است که به کمک آن استدلال می کنیم. (شهریورماه ۱۴۰۰)</p>	الف
۱۵	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>۶. حکمای ایران باستان معتقد بودند که همان خدا است و با خود، جهانیان را آفریده است. (دیماه ۹۸)</p> <p>۷. فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق درک می کنند. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۸. از نظر هراکلیتوس «.....» هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نطق و سخن. (خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>۹. در نزد حکمای ایران باستان ، که همان خداست، با خرد و اندیشه خود، جهانیان و وجدان ها و خردها را آفریده است. (خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>۱۰. هراکلیتوس از حقیقتی به نام سخن می گوید که هم به معنای حقیقتی متعالی و هم نطق و سخن و کلمه است. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	ب
۲	<p>۱۱. هر یک از گزینه ها عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد: (دیماه ۹۸)</p> <p>۱- ارسطو ۲- افلاطون ۳- هیوم ۴- کانت ۵- بزرگان کلیسا از قرن ۹ تا ۳ م</p> <p>الف: انسان برخوردار از مراتبی از عقل جهانی و کلی می باشد. ب: عقل ذاتی انسان است و همان نطق باشد. ج: عقل عامل تضعیف ایمان می باشد. د: عقل بعنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است.</p>	پ
۱۲۵	<p>گزینه درست را انتخاب کنید:</p> <p>۱۲. اولین فیلسوفی که عقل را به «نظری و عملی» تقسیم کرد که بود؟ (خردادماه ۹۹)</p> <p>الف: ارسطو ب: افلاطون</p> <p>۱۳. علم موجودات عالم عقول یا همان فرشتگان، به حقایق اشیاء از طریق (۱: شهود ۲: استدلال عقلی) است. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	ت
۱۵	<p>به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید:</p> <p>۱۴. افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید. (خردادماه ۹۹ و شهریورماه ۹۹)</p> <p>۱۵. دو کاربرد عقل را بنویسید. (دیماه ۹۸ و شهریورماه ۹۹ و دیماه ۹۹)</p> <p>۱۶. ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به دو دسته تقسیم می کند، آنها را نام ببرید. (شهریورماه ۹۹)</p> <p>۱۷. حدود قرون سوم تا نهم میلادی کدام گروه عقل را امری شیطانی می دانستند؟ (شهریورماه ۹۹)</p> <p>۱۸. ارسطو عقل را بر چه اساسی به نظری و عملی تقسیم نموده است؟ (شهریورماه ۹۹ و خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>۱۹. چهار مورد از ویژگی های موجودات عالم عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید. خردادماه ۱۴۰۰</p> <p>۲۰. در دوره دوم حکمای مسیحی تحت تأثیر کدام عامل، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)</p>	ث

- ۱/۵ ۲۱. کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی به نام « لوگوس » سخن گفته؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید. (خردادماه ۹۹)
- ۱/۵ ۲۲. کدام عقیده کانت تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد او وظیفه عقل را چه چیزی می دانست. (خرداد ۹۹)
- ۱ ۲۳. به چه دلیل در دوره دوم حاکمیت کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و نتیجه آن چه بود؟ (خردادماه ۹۹)
- ۱/۵ ۲۴. دردوره اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید. (شهریورماه ۹۹)
- ۱/۵ ۲۵. نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید. (شهریورماه ۹۹ و دیماه ۹۹)
- ۱ ۲۶. «عقل نظری» را از نظر ارسطو تعریف کنید. (دیماه ۹۹)
- ۱/۵ ۲۷. توجه فلاسفه مسیحی در دوره دوم حاکمیت کلیسا به تبیین مسائل دینی با روش عقلانی، چه نتیجه مهمی به دنبال داشت؟ (دیماه ۹۹)
- ۱/۵ ۲۸. دکارت «عقل» را به کدام معنا به کارمی برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟ (خردادماه ۱۴۰۰)
- ۱/۵ ۲۹. « عقل نظری» و «عقل عملی» را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید. (شهریور ۱۴۰۰- دیماه ۱۴۰۰ دو نمره)
- ۱/۷۵ ۳۰. از نظر اگوست کنت، اعتبار عقل فلسفی و جایگاه آن در تأسیس فلسفه چیست؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)
- ۱ ۳۱. نظر دکارت در مورد عقل و جایگاه آن را توضیح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)

ردیف	پاسخنامه سؤالات نهائی درس هفتم (عقل در فلسفه قسمت اول) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (نمره هر کدام ۲۵/)	۱/۲۵
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: ۶. مزدا - خرد ۷. شهود ۸. لوگوس ۹. مزدا ۱۰. لوگوس (نمره هر مورد ۲۵/)	
پ	۱۱. ارسطو ۱۲. الف: افلاطون ب: ارسطو ج: بزرگان کلیسا در قرن ۳ تا ۹ د: کانت ۱۳. ۱: شهود	۲
ت	به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید: ۱۴. عقل کلی - عقل جهانی ۱۵. عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی ۲ - عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت ۱۶. علم عملی - علم نظری ۱۷. بزرگان کلیسا ۱۸. بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ۱۹. در قید زمان و مکان نیستند. - از ماده و جسم مجردند. - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ۲۰. تحت تأثیر مطالعه کتابهای ابن سینا وابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان	۱/۵ ۱ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱ ۱/۵
ج	جواب کامل دهید: ۲۱. هراکلیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. ۰/۲۵ ۲۲. به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ۲۳. در این دوره، حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ۲۴. در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند، ۰/۵ حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۵ ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر شبهه های عقل بایستد. ۰/۵	۱/۵ ۱/۵ ۱ ۱/۵

۱/۵	<p>۲۵. به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵</p>
۱	<p>۲۶. عقل از آن جهت که درباره اشیاء و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و کهکشان، عقل نظری نام دارد .</p>
۱/۵	<p>۲۷. این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، ۰/۵ منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ در رنسانس سبب شد تا عقل جای دین را بگیرد و دین را در حاشیه قرار داد. ۰/۵</p>
۱/۵	<p>۲۸. دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان ۰/۵ او به همه تواناییهای عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵</p>
۱/۵	<p>۲۹. عقل از آن جهت که درباره موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و درجه حرارت آب و غیره، عقل نظری نام دارد. ۰/۷۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید، بحث می کند، عقل عملی نام دارد. ۰/۷۵</p>
۱/۷۵	<p>۳۰. اگوست کنت، عقل فلسفی و کار عقل را در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان و هستی ناظر بر واقعیت نیست؛ بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی است.</p> <p>۳۱. دکارت به همه توانائی های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت .او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند .او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت(عالم) برتر و متعالی در جهان) و انسان (قائل نبود .او عقل را صرفاً یک دستگاه تفکر و استدلال به حساب می آورد.</p>

بارم	سؤالات نهائی درس هشتم (عقل در فلسفه قسمت دوم) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
/۱۵ /۱۵ /۲۵ /۲۵	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>۱. فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود را می دانند. (دیماه ۹۹)</p> <p>۲. برخی جریان های مخالف عقل در جهان اسلام معتقد بودند که استفاده از روش های عقلی در مسائل کاربردی ندارد. (شهریورماه ۱۴۰۰)</p> <p>۳. مرحله ای را که در آن، عقل هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما استعداد درک معقولات را دارد، عقل می نامند. (دیماه ۱۴۰۰)</p> <p>۴. از نظر فلاسفه مسلمان « استدلال عقلی » ، « شهود » و هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند. (دیماه ۱۴۰۰)</p>	الف:
/۱۵ ۱ /۱۵ ۱ ۱ /۱۵ /۷۵	<p>به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:</p> <p>۵. از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آن ها وحی می باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید. (دیماه ۹۸)</p> <p>۶. دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را بنویسید. (دیماه ۹۸)</p> <p>۷. وظیفه عقل فعال چیست؟ (دیماه ۹۹)</p> <p>۸. دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید. (خرداد ماه ۱۴۰۰)</p> <p>۹. با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درباره «عقل فعال» دو سؤال زیر پاسخ دهید. (خردادماه ۱۴۰۰)</p> <p>الف: وظیفه آن چیست؟ ب: مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟</p> <p>۱۰. از نظر ابن سینا و فارابی، اولین مخلوق خداوند چه نام دارد و دارای چه ویژگی است؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)</p> <p>۱۱. از نظر فیلسوفان مسلمان، سه راه رسیدن به حقیقت، که در موضوعات مشترک حتماً به یک نتیجه می رسند، کدامند؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)</p>	ب
۱ ۱ ۱ ۱	<p>به سؤال های زیر، پاسخ کامل بدهید.</p> <p>۱۲. از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده ها خود بخودی بوجود نمی آیند؟ (دیماه ۹۸)</p> <p>۱۳. فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟ (دیماه ۹۸)</p> <p>۱۴. فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می دهند؟ توضیح دهید. (خردادماه ۹۹)</p> <p>۱۵. در فلسفه اسلامی وظیفه «عقل فعال» چیست و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟ (شهریور ۹۹)</p>	پ

۱۶. دو ویژگی از ویژگی های «عقول» در فلسفه اسلامی را بنویسید. (دیماه ۹۹)

۱

۱/۵

۱۷. یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟ (دیماه ۹۹ - دیماه ۱۴۰۰)

۱

۱۸. «عقل بالملکه» را تعریف کنید. (دیماه ۹۹)

۱/۵

۱۹. تفاوت «عقل هیولانی» و «عقل بالفعل» توضیح دهید. (خرداد ۱۴۰۰)

۱

۲۰. کسانی که در جهان اسلام با فلسفه مخالفت می کردند، چه دلیلی برای این نظر خود داشتند؟ (شهریورماه ۱۴۰۰)

۱

۲۱. «عقل بالفعل» را تعریف کنید. (شهریورماه ۱۴۰۰)

۱/۵

۲۲. یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه بود، پاسخ فلاسفه به این مخالفان چه بود؟

توضیح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)

۱/۵

۲۳. از نظر فارابی مقام و منزلت «عقل فعال» نسبت به «انسان» مانند چیست؟ توضیح دهید. دیماه ۱۴۰۰

بارم	پاسخنامه سؤالات نهائی درس هشتم(عقل در فلسفه قسمت دوم) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱/۵	۱. وحی نمره ۵ / ۲. دینی نمره ۵ / ۳. هیولانی نمره ۲۵ / ۴. وحی نمره ۲۵	الف:
۱/۵	۵. عقل - شهود	ب
۱	۶. عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی - عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت	
۱/۵	۷. فیض رسانی به عقل انسانها	
۱	۸. تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا برخی روش های عقلی در مسائل دینی	
۱	کاربردی ندارد.) مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقل است.)	
۱	۹. الف: عامل فیض رسانی به عقل انسانها (یا واسطه فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان)	
۱/۵	ب: آفتاب نسبت به چشم	
۱/۵	۱۰. عقل اول ۰/۲۵ - موجودی روحانی و غیرمادی است. ۰/۲۵	
۱/۷۵	۱۱. استدلال عقلی - شهود - وحی	
۱	۱۲. زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد. (۵/۱) ، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد و این محال است. (۵/۱)	پ
۱	۱۳. به آفتاب تشبیه کرده (۵/۱) زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود. (۲۵/۱) یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود. (۲۵/۱)	
۱	۱۴. در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، (۵/۰) باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. (۵/۰)	
۱	۱۵. این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسانها است. (۵/۰) نسبت آن مانند آفتاب است به چشم. (۵/۰)	
۱	۱۶. اولین مخلوق - روحانی و غیر مادی - فوق عالم طبیعت - واسطه فیض رسانی (ذکر دو مورد کافی است)	

۱۷۵	<p>۱۷. آنها می گفتند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی ناسازگار است .</p>	پ
۱	<p>۱۸. در این مرحله، عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می تواند دانشها را کسب کند.</p>	
۱/۵	<p>۱۹. اولین مرحله عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ (۰/۲۵) اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. (۰/۲۵) مانند انسانی که تازه متولد شده است. (۰/۲۵) سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. (۰/۲۵) در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده (۰/۲۵) و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. (۰/۲۵)</p>	
۱	<p>۲۰. دلیل آنها این بود که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده است و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست .</p>	
۱	<p>۲۱. در سومین مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده (۰/۵) و با تمرین و تکرار دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۵</p>	
۱/۵	<p>۲۲. فیلسوفان در پاسخ این مخالفان می گویند اولاً بسیاری از نظرات سقراط و افلاطون و ارسطو با عقاید اسلامی (آموزه های اسلامی) سازگار است . و ثانیاً فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد آن شود.</p>	
۱/۵	<p>۲۳. مانند آفتاب است نسبت به چشم ۵/ همانطور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می رساند بطوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق نائل می شود.</p>	

ردیف	سؤالات نهائی درس نهم (آغاز فلسفه) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:	
	۱. حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شد. (دیماه ۹۹)	۱۲۵
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	
	۲. دانشمندانی که موضوعات اعتقادی دین را با استدلال و منطق مورد بحث قرار می دهند..... چه نامیده می شوند؟ (دیماه ۹۹)	۱۲۵
پ	به سؤال زیر های، پاسخ کوتاه بدهید:	
	۳. معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟ (دیماه ۹۸)	۱
	۴. مؤسس اولین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟ (دیماه ۹۹)	۱۵
ت	به سؤالهای زیر، پاسخ کامل بدهید.	
	۵. از نظر فارابی دو وجه تشابه مدینه فاضله را با بدن سالم انسان بنویسید. (دیماه ۹۸)	۱
	۶. مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه جاهله بنویسید. (خرداد ماه ۹۹)	۱
	۷. دو مورد از ویژگی های رئیس مدینه فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی ها در چه کسانی وجود دارد؟ (شهریور ۹۹)	۱
	۸. بر اساس نظر فارابی هدف مدینه فاضله و مدینه جاهله را مقایسه کنید. (دیماه ۹۹)	۱
	۹. از نظر فارابی، هدف مردم مدینه جاهله چیست؟ چرا؟ (دیماه ۹۹)	۱

ردیف	پاسخنامه سؤالات نهائی درس نهم (آغاز فلسفه) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	۱. درست	۱۲۵
ب	۲. متکلم	۱۲۵
پ	۳. ارسطو - فارابی ۴. فارابی - معلم ثانی	۱ ۱۵
ت	<p>۵. زیرا هر عضو آن متناسب با وی ژگی خود وظیفه ای دارد و آن را به نحو احسن انجام می دهد (۵/۵) و همانطور که در بدن انسان، برخی از اندامها بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدم دارند. (۵/۵)</p> <p>۶. مدینه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته‌اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵</p> <p>۷. روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد ۰/۲۵ به عالیترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. ۰/۲۵ در پیامبر ۰/۲۵ و امامان ۰/۲۵</p> <p>۸. هدف مدینه فاضله: رسیدن به سعادت ۰/۵ هدف مدینه جاهله: سلامتی جسم و فراوانی لذت ها ۰/۵</p> <p>۹. هدف مردم مدینه جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذتها است ۰/۵ آنها گمان می برند که اگر به این لذتها دست یافتند، به سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده اند. (۵/۵)</p>	۱ ۱ ۱ ۱ ۱

بارم	سؤالات نهائی درس دهم (دوره میانی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱۲۵	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط می باشد: ۱. از نظر ابن سینا، برخی امور در جهان طبیعت، مصداق شرّ و بدی هستند. (دیماه ۱۴۰۰)	الف
۱۲۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ۲. سهروردی، کسانی را که هم در صورِ برهانی به کمال رسیده اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند «.....» می نامد. (خرداد ۱۴۰۰) ۳. ابن سینا آخرین دیدگاه های خود در باب حکمت و فلسفه را در کتاب «.....» بیان کرده است. (شهریور ماه ۹۹)	ب
۱۲۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید: ۴. کامل ترین مرجع حکمت مشاء کتاب (الف: شفا ، ب: انصاف) ابن سینا است. (دیماه ۹۹) ۵. در فلسفه سهروردی، عالم ماده (الف: مغرب وسطی ب: مغرب کامل) نام دارد. (خرداد ۱۴۰۰) ۶. سهروردی در فلسفه خود، از مفهوم (الف: نور ب: وجود) استفاده می کند. (شهریورماه ۱۴۰۰)	پ
۱	به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید: ۷. در مورد کتب ابن سینا به دو سوال زیر پاسخ دهید: (دیماه ۹۹) الف: کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می باشد؟ ب: کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه های او در حکمت می باشد؟ ۸. با توجه به فلسفه سهروردی، مفاهیم زیر را تعریف کنید: (دیماه ۹۹) الف: حکیم متآله ب: مغرب کامل ۹. از نظر سهروردی، کسی که هم در صورِ برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته، چه نام دارد؟ (شهریورماه ۱۴۰۰) ۱۰. با توجه به فلسفه سهروردی به سؤال های زیر پاسخ بدهید: (دیماه ۱۴۰۰) الف) نام عالم ماده یا جهان تاریکی در جغرافیای عرفانی او چیست؟ ب) تعبیری که برای خداوند به کار برده است، چه می باشد؟ ج) کسی که هم در صورِ برهانی و هم در عرفان سرآمد است، چه نام دارد؟	ت
۱	به سؤالهای زیر، پاسخ کامل بدهید. ۱۱. ابن سینا وجود شرّ و بدی را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟ (دیماه ۹۹) ۱۲. با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف: مشرق جهان ب: مغرب وسطی (خرداد ماه ۹۹) ۱۳. با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید. الف: حکیم متآله ب: مشرق جهان (شهریورماه ۹۹) ۱۴. با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) نورالانوار ب) مشرق جهان (دیماه ۹۹)	ث

<p>۱/۷۵ ۱.۵ ۱ ۱</p>	<p>۱۵. نظر ابن سینا چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می شود. (دیماه ۹۹) ۱۶. با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید: (خرداد ۱۴۰۰) الف: تعریف طبیعت ب: علت نامگذاری آن ۱۷. ابن سینا چگونه وجود شرّ و بدی را در عالم هستی تبیین می کند؟ به اختصار بنویسید. (شهریورماه ۱۴۰۰) ۱۸. تعریف «طبیعت» از نظر ابن سینا چیست؟ (دیماه ۱۴۰۰)</p>	
<p>بارم</p>	<p>پاسخنامه سؤالات نهائی درس دهم (دوره میانی) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی</p>	<p>ردیف</p>
<p>۱/۵ ۱ ۱ ۱/۲۵ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱/۷۵ ۱/۵ ۱ ۱</p>	<p>۱. نادرست ۲. حکیم متألّه ۳. اشارات و تنبیهات ۴. الف: نور ۵. الف: شفا ۶. ب: مغرب کامل (نمره هر کدام ۲۵) ۷. الف) نجات (ب) اشارات و تنبیهات ۸. الف) کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند. ب) جهان تاریکی یا عالم ماده که بهره ای از نور ندارد. ۹. حکیم متألّه ۵ / ۱۰. الف: مغرب کامل ب: نور الانوار ج: حکیم متألّه هر مورد ۲۵ ۱۱. او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند، در واقع برای اعتدال طبیعت و (۵ / ۵) کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. (۵ / ۱۲) الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (۵ / ۱۵) مغرب وسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. (۵ / ۰) الف) حکیم متاله: کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته است (۵ / ۰) ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (۵ / ۰) ۱۴. الف) نور الانوار: مبدأ جهان و خالق هستی و نور محض (۵ / ۰) ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (۵ / ۰) ۱۵. از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها، دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آنها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی دارد. ۱۶. الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (۵ / ۰) ب) علت نامگذاری آن: علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند (۵ / ۰) و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (۵ / ۰) ۱۷. از نظر ابن سینا آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می رسد، مانند خزان یا مرگ و غیره، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهائی طبیعت کمک می کنند. ۱۸. طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (و از آن جدایی ناپذیر است.)</p>	

ردیف	سؤالات نهائی درس یازدهم (دوران متأخر) تهیه وتنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	بارم
الف	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط می باشد: ۱. از نظر ملاصدرا، وجود حقیقتی واحد است؛ پس جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد. (دیماه ۱۴۰۰)	۱/۲۵
ب	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ۲. «وجود» که محور فلسفه مشائی و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بود، در فلسفه به هم رسیدند و یکی شدند. (خردادماه ۱۴۰۰)	۱/۲۵
پ	به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید: ۳. سه اصل از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید. (دیماه ۹۸) ۴. مهمترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شده، کدام است؟ (دیماه ۹۸) ۵. دو مورد از منابع حکمت متعالیه را بنویسید. (شهریورماه ۹۹ و دیماه ۹۹)	۱/۵ /۵ ۱
ت	به سؤال های زیر، پاسخ کامل بدهید: ۶. معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید. (خرداد ماه ۹۹) ۷. «وحدت حقیقت وجود» را از نظر ملاصدرا توضیح دهید. (دیماه ۹۹) ۸. «معنای اصالت ماهیت» چیست و کدام فیلسوف اصالت ماهیتی بود؟ (دیماه ۹۹) ۹. مباحث عمومی فلسفه در کتاب اسفار ملاصدرا، با کدام مرحله از سیر و سلوک عرفانی تطبیق کند؟ توضیح دهید. (دیماه ۹۹) ۱۰. «اصالت وجود» و «اصالت ماهیت» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید. (خردادماه ۱۴۰۰) ۱۱. در فلسفه ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدد و تکثر در عالم چگونه تبیین می شود؟ (بدون ذکر تشبیه) (خردادماه ۱۴۰۰) ۱۲. مقصود از «اصالت وجود» چیست؟ و «میرداماد» طرفدار اصالت وجود بود یا ماهیت؟ (شهریورماه ۱۴۰۰) ۱۳. اصل مراتب داشتن وجود را در فلسفه ملاصدرا، با ذکر تشبیهی که اوبه کار برده، توضیح دهید. (شهریورماه ۱۴۰۰) ۱۴. «اصالت ماهیت» را تعریف کرده و یک فیلسوف پیرو «اصالت ماهیتی» نام ببرید. (دیماه ۱۴۰۰) ۱۵. مقصود ملاصدرا از «مراتب داشتن وجود» چیست؟ با ذکر تشبیهی که بیان کرده، شرح دهید. (دیماه ۱۴۰۰)	۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۲ /۷۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۲۵ ۱/۵

بارم	پاسخنامه سؤالات نهائی درس یازدهم (دوران متأخر) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف
۱	<p>۱. درست ۲۵ / ۲. حکمت متعالیه (۲۵ /) ۳. اصالت وجود- وحدت حقیقت وجود - تشکیک وجود (۱/۵)</p> <p>۴. اسفار اربعه (۵ /)</p>	
۱	<p>۵. فلسفه مشاء، بخصوص اندیشه های مستدل ابن سینا (۵ /) ۲ - حکمت اشراق، اندیشه های سهروردی (۵ /)</p> <p>۶. یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. ۵ / شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۵ /</p>	
۱	<p>۷. بر اساس اصالت وجود، و واحد بودن وجود، وجود خارجی امری واحد است. و موجودات در حقیقت هستی با هم وحدت دارند.</p>	
۱	<p>۸. اصالت ماهیت: امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۷۵ / - میرداماد ۲۵ /</p>	
۱	<p>۹. سفر از خلق به حق: در این سفر سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد.</p>	
۲	<p>۱۰. به نظر طرفداران «اصالت ماهیت»، امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ ۲۵ / یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود ۲۵ / و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۲۵ / به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۲۵ / و واقعیت خارجی، مابۀ ازاء و مصداق وجود است. ۲۵ / پس وجود اصالت دارد نه ماهیت. ۲۵ / فیلسوف معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۲۵ / - فیلسوف معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۲۵ /</p>	
۱/۷۵	<p>۱۱. از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است ۲۵ / وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۲۵ / و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۲۵ /</p>	
۱/۵	<p>۱۲. از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، مصداق و مابۀ ازاء وجود است. پس وجود است که اصیل است نه ماهیت. ۱ میرداماد قائل به اصالت ماهیت بود. ۵ /</p>	
۱/۵	<p>۱۳. از نظر ملاصدرا با این که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۱ به کانون نور درخشانی تشبیه شده است. ۵ /</p>	
۱/۲۵	<p>۱۴. اصالت ماهیت: از میان دو مفهوم وجود و ماهیت «ماهیت» است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی مابۀ ازاء و مصداق ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی (و اعتباری) است. ۱ میرداماد معتقد به اصالت ماهیت بود. ۲۵ /</p>	
۱/۵	<p>۱۵. از نظر ملاصدرا هستی یک حقیقت واحد است، ۵ / اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۵ / و در مقام تشبیه این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است. ۵ /</p>	

بارم	سؤالات نهائی درس دوازدهم (حکمت معاصر) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف									
۱ /۷۵	<p>به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:</p> <p>۱. کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می باشد؟ (دیماه ۹۸)</p> <p>۲. جدول را کامل کنید: (دیماه ۹۹)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">شرح دعای سحر</td> <td style="width: 33%;">اصول فلسفه و روش رئالیسم</td> <td style="width: 33%;">بدایه الحکمه</td> </tr> <tr> <td>الف) مولف:</td> <td>ب) نویسنده پاورقی ها:</td> <td>ج) مولف:</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </table>	شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه	الف) مولف:	ب) نویسنده پاورقی ها:	ج) مولف:	الف
شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه									
الف) مولف:	ب) نویسنده پاورقی ها:	ج) مولف:									
.....									
۱ /۷۵	<p>به سؤال های زیر، پاسخ کامل بدهید: (دیماه ۹۹)</p> <p>۳. بگویند که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می گیرد؟</p>	ب									
بارم	پاسخنامه سؤالات نهائی درس دوازدهم (حکمت معاصر) تهیه و تنظیم حیدر عباسی سرگروه فلسفه و منطق استان آذربایجان شرقی	ردیف									
۱ /۷۵ /۷۵	<p>۱. نقد ارکان ماتریالیسم (یا فلسفه های جدید) - بیان یک دوره فلسفه اسلامی</p> <p>۲. الف: امام خمینی (قدس سره) ب: استاد مطهری ج: علامه طباطبائی</p> <p>۳. کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است.</p>										

« وَ أَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى » (سوره ۵۳: النجم - جزء ۲۷ - آیه ۳۹)

و اینکه برای انسان جز حاصل تلاش او نیست (۳۹)

« وَأَنْ سَعِيَهُ سَوْفَ يُرَى » (سوره ۵۳: النجم - جزء ۲۷ - آیه ۴۰)

و [نتیجه] کوشش او به زودی دیده خواهد شد (۴۰)